

Hoge Raad, 4 maart 1988, Kinderen De Bourbon-Parma

PORTRETRECHT - PUBLICATIE

Onrechtmatige nieuwsgaring

Het hof heeft kennelijk geoordeeld dat het feit dat het in het artikel behandelde onderwerp behoorde tot de 'nieuwe bijzondere evenementen' in de zin van die overeenkomst, er niet aan in de weg stond om op grond van hetgeen in de voormelde overwegingen naar voren komt onrechtmatigheid als daar bedoeld aan te nemen.

Dat oordeel is niet onbegrijpelijk, nu de in die overwegingen aangeduide omstandigheden betrekking hebben op de wijze van nieuwsgaring (4.7 en 4.8), op het zoeken van contacten met de kinderen (4.13 en 4.14), op hetgeen de kinderen 'in ieder geval' hebben te tolereren (4.17) en op bepaalde bespiegelingen en suggesties in privé-zaken, die kennelijk naar 's hofs oordeel niet werden gerechtvaardigd door het feit dat het onderwerp van het artikel in zijn algemeenheid tot de in de overeenkomst bedoelde nieuwe evenementen behoorde (4.18). Hetgeen door De Lage Landen in dit verband was aangevoerd noopte het hof niet om bij de beoordeling van dit een en ander ook de overeenkomst te betrekken. Daarbij verdient aantekening dat het hof kennelijk en niet onbegrijpelijk in hetgeen van de zijde van De Lage Landen is aangevoerd geen betoog heeft gelezen dat de overeenkomst wel voor de beoordeling van een en ander van belang was.

Inbreuk op privé-leven

Uitgangspunt dat een ieder inbreuken op zijn recht op eerbiediging van zijn prive-leven heeft te gedogen indien die inbreuken bestaan in hem betreffende, juiste en wat haar vorm betreft niet onnodig grievende berichtgeving in de pers, omdat die inbreuken alsdan worden gerechtvaardigd door de vrijheid van meningsuiting, is onjuist

Onderdeel 3b gaat in zijn verschillende klachten ervan uit dat een ieder inbreuken op zijn recht op eerbiediging van zijn prive-leven heeft te gedogen indien die inbreuken bestaan in hem betreffende, juiste en wat haar vorm betreft niet onnodig grievende berichtgeving in de pers, omdat die inbreuken alsdan worden gerechtvaardigd door de vrijheid van meningsuiting. Dat uitgangspunt vindt evenwel geen steun in het recht. Bij het door afweging te vinden antwoord op de vraag of een perspublicatie waardoor inbreuk wordt gemaakt op eens anders recht op eerbiediging van zijn prive-leven, wordt gerechtvaardigd door de vrijheid van meningsuiting — de uitoefening van welk vrijheidsrecht o.m. beperkt wordt door de rechten van anderen — dienen alle bijzonderheden van het gegeven geval te worden meegewogen

PROCESRECHT

Belang

Verbod gerechtvaardigd wegens vrees voor inbreuk op persoonlijke levenssfeer

Voor zover de motiveringsklacht van onderdeel 2 voortbouwt op die van onderdeel 1 deelt zij daarvan het lot. Zij faalt ook voor het overige. Anders dan het onderdeel aanvoert, is duidelijk: dat het hof het gegeven verbod voor wat betreft de oudste van de kinderen De Bourbon-Parma gerechtvaardigd heeft geoordeeld door de wijze van nieuwsgaring ter voorbereiding van het artikel en door de publicatie van een artikel van deze inhoud; dat het hof deze gedragingen van De Lage Landen als jegens de oudste van de kinderen De Bourbon-Parma onrechtmatig, immers als een ongewettigde inbreuk op diens recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer heeft aangemerkt; en dat het hof uit deze inbreuk heeft afgeleid vrees voor herhaling. Duidelijk is voorts dat het hof het verbod voor wat betreft de andere kinderen gerechtvaardigd heeft geoordeeld door de vrees dat De Lage Landen zich in de toekomst ook ten aanzien van deze kinderen aan soortgelijke inbreuken schuldig zal maken. Die vrees heeft het hof blijkens zijn r.o. 4.19 kennelijk gebaseerd op het in dit kort geding bestreden gedrag van De Lage Landen jegens de oudste van de kinderen De Bourbon-Parma en op het door haar in dit geding ten aanzien van de positie van die kinderen ingenomen standpunt.

Vindplaatsen: NJ 1989, 361, m.nt CJHB

Hoge Raad, 4 maart 1988

(Sniijders, Martens, Van Den Blink, De Groot, Roelvink)

(...)

Uitgevers- en Publiciteitsbedrijf De Lage Landen BV, te Amsterdam, eiseres tot cassatie, adv. Mr. E.J. Dommering, tegen

Carlos Hugo de Bourbon-Parma, wonende te Boston, Verenigde Staten, in zijn hoedanigheid van voogd en wettelijk vertegenwoordiger van de minderjarigen:

1. Carlos Jabier Bernardo de Bourbon-Parma, te Ommen,
 2. Margerita Beatriz de Bourbon-Parma, te Soest,
 3. Jaime Bernardo de Bourbon-Parma, te Soest,
 4. Maria Carolina de Bourbon-Parma, te Soest, verweerder in cassatie, adv. Mr. R.A.A. Duk.
- (...)

1. Het geding in feitelijke instanties

Verweerder in cassatie — hierna ook wel aangeduid als: 'de kinderen De Bourbon-Parma' heeft bij exploit van 12 febr. 1987 eiseres tot cassatie — verder te noemen: De Lage Landen — in kort geding gedagvaard voor de President van de Rb. te Amsterdam en gevorderd dat de President bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad De Lage Landen zal verbieden door enige publicatie of door enige feitelijke gedraging de persoonlijke levenssfeer van de kinderen De Bourbon-Parma of van een van hen aan te tasten, op straffe van verbeurte van een dwangsom groot □ 500 000 voor elke overtreding van dit bevel.

Nadat De Lage Landen tegen die vordering verweer had gevoerd, heeft de President bij vonnis van 12 maart 1987 De Lage Landen op verbeurte van een dwangsom van □ 100 000 voor iedere overtreding verboden bij de uitoefening van haar (foto-)journalistieke werkzaamheden zich aan de kinderen tegen hun wil op te dringen of hen op hinderlijke wijze te volgen, het vonnis tot zover uitvoerbaar verklaard bij voorraad en het meer of anders gevorderde afgewezen.

Tegen dit vonnis heeft De Lage Landen hoger beroep ingesteld bij het Hof te Amsterdam, waarna de kinderen De Bourbon-Parma incidenteel hoger beroep hebben ingesteld.

Bij arrest van 25 juni 1987 heeft het hof het vonnis van de President bekrachtigd en het meer of anders gevorderde afgewezen.

Het vonnis van de President en het arrest van het hof zijn aan dit arrest gehecht.

2. Het geding in cassatie

Tegen het arrest van het hof heeft De Lage Landen beroep in cassatie ingesteld. De cassatiedagvaarding is aan dit arrest gehecht en maakt daarvan deel uit.

De kinderen De Bourbon-Parma hebben geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

De zaak is voor pp. toegelicht door hun advocaten.

De [conclusie van de A-G Franx](#) strekt tot verwerping van het beroep.

3. Beoordeling van het middel

3.1.1 Het gaat in dit kort geding, zakelijk samengevat, om het volgende.

De Lage Landen is uitgeefster van het weekblad 'Prive'. Onder druk van de niet aflatende belangstelling van 'Prive' voor de kinderen De Bourbon-Parma en hun moeder is in 1981 een overeenkomst tot stand gekomen waarbij De Lage Landen, tegenover medewerking aan publikatie in 'Prive' van enige foto's, heeft toegezegd de kinderen De Bourbon-Parma voortaan met rust te zullen laten, niet meer te zullen volgen of te zullen fotograferen, 'tenzij na ... bijzondere nieuwe evenementen'.

In de tweede helft van 1986 heeft de oudste van de kinderen De Bourbon-Parma zijn verblijf gevestigd in Ommen om daar intern een schoolopleiding te volgen. Dit heeft aanleiding gegeven tot publikatie in het op 7 febr. 1987 gedateerde nummer van 'Prive' van een artikel onder de kop 'Irene plaatst zoon Carlos (16) op Nederlands kasteel'.

3.1.2 De kinderen De Bourbon-Parma achten de werkwijze van De Lage Landen bij de voorbereiding van dit artikel alsook het artikel zelf in strijd met voormelde overeenkomst en tevens onrechtmatig, immers een inbreuk op hun recht op eerbiediging van hun privélevenssfeer. Zij hebben op die grond in dit kort geding gevorderd dat De Lage Landen zal worden verboden door enige publikatie of feitelijke gedraging hun persoonlijke levenssfeer of die van een hunner aan te tasten.

3.1.3 De President heeft die vordering in zoverre toegewezen dat hij het hiervoor onder 1. vermelde verbod heeft gegeven en het hof heeft zijn uitspraak bekrachtigd.

President en hof hebben geoordeeld dat De Lage Landen met de publikatie van het aangevallen artikel niet in strijd heeft gehandeld met voormelde overeenkomst en dus geen wanprestatie heeft gepleegd, maar wel onrechtmatig heeft gehandeld.

De President heeft laatstbedoeld oordeel daarop gebaseerd dat hij de in dit geval door De Lage Landen gebezigde methoden van nieuwsgaring ontoelaatbaar achtte.

Het hof heeft zijn veroordeling van het optreden van De Lage Landen, behalve op de ook door het hof als 'niet aanvaardbaar' en 'buiten proportie' gekwalificeerde wijze van nieuwsgaring welke zij bij de voorbereiding van het artikel heeft gebezigd, mede doen steunen op de inhoud van het artikel, op grond waarvan het hof de publikatie als een onrechtmatige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de kinderen De Bourbon-Parma heeft aangemerkt.

3.2 Onderdeel 1 van het middel betoogt — kort samengevat — dat 's hofs r.o. 4.7, 4.8, 4.13, 4.14, 4.17 en 4.18, alle betreffende de vraag of in de gegeven omstandigheden sprake was of zal zijn van onrechtmatig handelen, onbegrijpelijk zijn in het licht van 's hofs in 4.6 vervatte oordeel dat de publikatie van het gewraakte artikel niet in strijd was met de voormelde overeenkomst en van de voor dat oordeel gegeven motivering.

Het onderdeel faalt. Het hof heeft kennelijk geoordeeld dat het feit dat het in het artikel behandelde onderwerp behoorde tot de 'nieuwe bijzondere evenementen' in de zin van die overeenkomst, er niet aan in de weg stond om op grond van hetgeen in de voormelde overwegingen naar voren komt onrechtmatigheid als daar bedoeld aan te nemen. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk, nu de in die overwegingen aangeduide omstandigheden betrekking hebben op de wijze van nieuwsgaring (4.7 en 4.8), op het zoeken van contacten met de kinderen (4.13 en 4.14), op hetgeen de kinderen 'in ieder geval' hebben te tolereren (4.17) en op bepaalde bespiegelingen en suggesties in privé-zaken, die kennelijk naar 's hofs oordeel niet werden gerechtvaardigd door het feit dat het onderwerp van het artikel in zijn algemeenheid tot de in de overeenkomst bedoelde nieuwe evenementen behoorde (4.18). Hetgeen door De Lage Landen in dit verband was aangevoerd noopte het hof niet om bij de beoordeling van dit een en ander ook de overeenkomst te betrekken. Daarbij verdient aantekening dat het hof kennelijk en niet onbegrijpelijk in hetgeen van de zijde van De Lage Landen is aangevoerd geen betoog heeft gelezen dat de overeenkomst wel voor de beoordeling van een en ander van belang was.

3.3 Voor zover de motiveringsklacht van onderdeel 2 voortbouwt op die van onderdeel 1 deelt zij daarvan het lot. Zij faalt ook voor het overige. Anders dan het onderdeel aanvoert, is duidelijk: dat het hof het gegeven verbod voor wat betreft de oudste van de kinderen De Bourbon-Parma gerechtvaardigd heeft geoordeeld door de wijze van nieuwsgaring ter voorbereiding van het artikel en door de publikatie van een artikel van deze inhoud; dat het hof deze gedragingen van De Lage Landen als jegens de oudste van de kinderen De Bour-

bon-Parma onrechtmatig, immers als een ongewettigde inbreuk op diens recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer heeft aangemerkt; en dat het hof uit deze inbreuk heeft afgeleid vrees voor herhaling.

Duidelijk is voorts dat het hof het verbod voor wat betreft de andere kinderen gerechtvaardigd heeft geoordeeld door de vrees dat De Lage Landen zich in de toekomst ook ten aanzien van deze kinderen aan soortgelijke inbreuken schuldig zal maken. Die vrees heeft het hof blijkens zijn r.o. 4.19 kennelijk gebaseerd op het in dit kort geding bestreden gedrag van De Lage Landen jegens de oudste van de kinderen De Bourbon-Parma en op het door haar in dit geding ten aanzien van de positie van die kinderen ingenomen standpunt.

3.4.1 Bij zijn oordeel dat sprake is van inbreuk op het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de oudste van de kinderen De Bourbon-Parma, heeft het hof, anders dan de eerste klacht van onderdeel 3a aanvoert, blijkens zijn r.o. 4.17 mede in aanmerking genomen dat de grenzen van het recht op eerbiediging van hun privé-leven ten aanzien van die kinderen anders moeten worden getrokken dan ten aanzien van doorsnee kinderen. Deze klacht kan derhalve bij gebrek aan feitelijke grondslag niet tot cassatie leiden.

3.4.2 De tweede klacht van onderdeel 3a faalt: door bij het trekken van de onder 3.4.1 bedoelde grenzen mede in aanmerking te nemen dat 'de kinderen zelf op geen enkele manier aanleiding hebben gegeven of een omstandigheid in het leven hebben geroepen waardoor de grotere belangstelling van de media voor hun persoonlijk leven zou kunnen zijn ontstaan' (r.o. 4.8) heeft het hof niet blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting. Ook de klacht dat onduidelijk is welke betekenis het hof toekent aan de omstandigheid (in de woorden van het middel) 'dat de familie De Bourbon-Parma meer publieke belangstelling trekt dan een doorsnee gezin', faalt. Het hof heeft zich daarover in zijn r.o. 4.17 uitgelaten. Het heeft daarbij aangegeven welke berichtgeving de kinderen De Bourbon-Parma hebben te dulden.

3.4.3 Ook de overige klachten van dit onderdeel zijn vergeefs voorgesteld. De klacht dat 's hofs redenering niet begrijpelijk is in het licht van het feit dat de kinderen De Bourbon-Parma door middel van voormelde overeenkomst hadden goed gevonden dat na bijzondere evenementen over hen zou worden gepubliceerd, faalt op de hiervoor onder 3.2 uiteengezette gronden. De slotklacht stuit af op hetgeen hiervoor onder 3.1.3 is overwogen.

3.5 Onderdeel 3b gaat in zijn verschillende klachten ervan uit dat een ieder inbreuken op zijn recht op eerbiediging van zijn privé-leven heeft te gedogen indien die inbreuken bestaan in hem betreffende, juiste en wat haar vorm betreft niet onnodig grievende berichtgeving in de pers, omdat die inbreuken alsdan worden gerechtvaardigd door de vrijheid van meningsuiting. Dat uitgangspunt vindt evenwel geen steun in het recht. Bij het door afweging te vinden antwoord op de vraag of een perspublikatie waardoor inbreuk wordt gemaakt op eens anders recht op eerbiediging van zijn privé-leven, wordt gerechtvaardigd door de vrijheid van meningsui-

ting — de uitoefening van welk vrijheidsrecht o.m. beperkt wordt door de rechten van anderen — dienen alle bijzonderheden van het gegeven geval te worden meegewogen.

Het onderdeel is derhalve vergeefs voorgesteld.

3.6 De primaire klacht van onderdeel 4 — dat niet blijkt van een afweging als evenbedoeld door het hof — mist blijkens het hiervoor onder 3.1.3 en 3.2 overwogene feitelijke grondslag.

De subsidiaire klacht van dit onderdeel — dat het hof bij die afweging een rechtens onjuiste maatstaf heeft aangelegd — treft evenmin doel.

Het ter toelichting van deze klacht onder a. betoogde stuit af op hetgeen hiervoor onder 3.2 en 3.5 is overwogen.

Het ter toelichting van die klacht onder b. betoogde kan niet als juist worden aanvaard: bij zijn afweging als onder 3.5 bedoeld mag de rechter mede rekening houden zowel met de aard van het feit of de feiten waarop de perspublikatie betrekking heeft, als met de belangen welke het betrokken persorgaan in het algemeen of met de desbetreffende publikatie in het bijzonder beoogt te dienen. Met name mocht het hof derhalve laten meewegen dat het belang van de betrokken feiten, naar zijn oordeel, gering was.

Het ter toelichting van voormelde klacht onder c. aangevoerde behoeft na hetgeen hiervoor onder 3.4.2 is overwogen geen afzonderlijke bespreking.

3.7 Ook onderdeel 5 van het middel wordt vergeefs voorgesteld.

De klacht onder a. faalt, omdat 's hofs oordeel dat het door de President geformuleerde verbod 'voldoende bepaald' is, tegen de achtergrond van de stukken van het geding niet onbegrijpelijk is. De klacht onder b. miskent dat het gegeven verbod niet een bepaalde wijze van nieuwsgaren in het algemeen treft, maar slechts die wijzen van nieuwsgaren die een niet gerechtvaardigde inbreuk vormen op het recht van de kinderen De Bourbon-Parma op eerbiediging van hun privé-leven, zoals die welke de inzet vormen van dit kort geding. Dat het hof voor De Lage Landen voldoende duidelijk heeft geoordeeld wanneer daarvan sprake is, is in het licht van het door President en hof in dit geding overwogene niet onbegrijpelijk.

4. Beslissing

De Hoge Raad:

verwerpt het beroep;

veroordeelt De Lage Landen in de kosten van het geding in cassatie, tot op deze uitspraak aan de zijde van de verweerder begroot op □ 456,30 aan verschotten en Dfl. 2500 voor salaris.

Conclusie Advocaat-Generaal Franx:

1. De feiten en het verloop van de procedure

In dit kort geding hebben de kinderen voor wie thans verweerder in cassatie in zijn hoedanigheid van voogd en wettelijk vertegenwoordiger optreedt — hierna aan te duiden als: de kinderen — de wederpartij (De Lage Landen) gedagvaard voor de President van de Rb. te

Amsterdam en een verbod gevorderd om door enige publikatie of door enige feitelijke gedraging de persoonlijke levenssfeer van de kinderen of van een van hen aan te tasten, zulks op straffe van een dwangsom van □ 500 000 voor elke overtreding. Daartoe stelden de kinderen bij inleidende dagvaarding:

‘1. Gedaagde is uitgeefster van het weekblad ‘Prive’. Eisers zijn kinderen uit het door echtscheiding ontbonden huwelijk van de wettelijk vertegenwoordiger van eisers in deze procedure en mevr. I. van Lippe-Biesterfeld.

Eiser sub 1, thans 17 jaar oud, verblijft in Ommen, waar hij intern een schoolopleiding volgt. Eisers sub 2 t/m 4 wonen bij hun moeder in Soest.

2. Sinds jaar en dag worden eisers en hun moeder belaagd en achtervolgd door medewerkers van roddelbladen, waaronder ‘Prive’, die foto's van hen wensen te maken en details over hun priveleven wensen openbaar te maken.

In 1981 heeft de moeder van eisers, onder druk van een niet aflatende belangstelling van ‘Prive’, haar medewerking gegeven aan het maken van enige foto's van haar zelf en haar kinderen, ter publikatie in ‘Prive’, waar tegenover ‘Prive’ heeft toegezegd eisers en hun moeder met rust te zullen laten, en niet meer te volgen of te fotograferen. De letterlijke tekst van de door de moeder van eisers opgestelde en door de hoofdredacteur van ‘Prive’ voor akkoord ondertekende overeenkomst luidt, op dit stuk:

‘Daarna zult u mij, (en) de kinderen ... met rust laten, niet meer volgen of fotograferen, tenzij na nader overleg, of na bijzondere nieuwe evenementen.’

3. Op dinsdag 20 januari jl. hebben medeleerlingen van eisers sub 1 bij hun school een man waargenomen, die bijzondere belangstelling toonde voor de school, die desgevraagd verklaarde als fotograaf aan ‘de Telegraaf’ te zijn verbonden, en zei dat ook een journalist werd verwacht. Achteraf is gebleken dat de fotograaf aan ‘Prive’ is verbonden.

Twee dagen later werd de moeder van eisers telefonisch benaderd door E. Santegoeds, verbonden aan ‘Prive’ die haar het voorstel deed met haar en haar oudste zoon gesprekken te voeren en foto's van haar en haar oudste zoon te doen nemen, op de kortst mogelijke termijn, waar tegenover ‘Prive’ er van af zou zien om in de toekomst haar zoon op zijn school te benaderen voor interviews en fotoreportages. Dit, door de moeder van eisers als dreigend ervaren, aanbod heeft ‘Prive’ diezelfde dag schriftelijk bevestigd.

4. Op 23 jan. 1987 heeft de raadsman van eisers en hun moeder aan ‘Prive’ per telex meegedeeld dat het voorstel niet werd aanvaard, dat het volgen en fotograferen van eisers, en het publiceren over eisers, schadelijk zou zijn voor hun ongestoorde opvoeding, en ‘Prive’ gesommeerd dergelijke gedragingen achterwege te laten. Bij brief van 26 jan. 1987 heeft ‘Prive’ daarop laten weten geen foto's te zullen afdrucken die zonder toestemming waren gemaakt, bezwaar gemaakt tegen de overige onderdelen van de sommatie, en nadere inlichtingen gevraagd over de bij de school van eisers sub 1

gesignaleerde activiteiten, aldus in strijd met de waarheid aangevende met die activiteiten onbekend te zijn.

5. Op 30 of 31 jan. 1987 is aflevering 6 van ‘Prive’, gedateerd 7 febr. 1987, aan de abonnees toegezonden en kort daarop in de losse verkoop gekomen. Op de voorpagina wordt een artikel aangekondigd, onder de kop ‘Irene plaatst zoon Carlos (16) op Nederlands kasteel’.

Op de p. 6 en 7 van het onderhavige nummer van ‘Prive’ is een artikel afgedrukt, onder de kop ‘Irene's zoon Carlos woont in Nederlands kasteel’, dat uitsluitend of vrijwel uitsluitend aan eiser sub 1 is gewijd. Daarbij zijn foto's afgedrukt, een van eiser sub 1 met zijn vader, welke foto eind 1982 is gemaakt, een van de moeder van eiser sub 1, en een foto van de school waar eiser sub 1 een opvoeding geniet, welke laatste foto is gemaakt door Joop van Tellingen, medewerker van ‘Prive’.

Het artikel geeft een beschrijving van het schoolleven van eiser sub 1, en suggereert dat dat schoolleven wellicht hard zal zijn voor eiser sub 1, aan wie het karakter van een dromerige ‘eenling’ wordt toegeschreven. Er wordt voorts vermeld dat eiser sub 1 enige jaren geleden in Amerika, bij zijn vader, zou zijn gaan wonen omdat hij met zijn broer en zusters ruzie zou hebben. Eveneens wordt gesuggereerd dat zijn verblijf in een internaat het gevolg zou zijn van een tussen zijn ouders bereikt compromis, en dat de ouders het er niet over eens konden worden of eiser sub 1 bij zijn vader dan wel bij zijn moeder zou verblijven. Ook wordt gesuggereerd dat er nog andere achtergronden voor de schoolkeuze aanwezig zijn, waar gesproken wordt over een ‘geheime’ terugkeer uit Amerika, plaatsvindend ‘in het diepste geheim’, en wordt de vraag gesteld waarom eiser sub 1 niet bij zijn moeder is gaan wonen.

Ten slotte vermeldt het artikel de hoogte van het schoolgeld, welke als ‘lieve som’ gekenschetst bedrag belangrijk genoeg wordt geacht om vet te worden gedrukt, met een uitroepteken.’

Na bestrijding van de vordering door De Lage Landen heeft de President bij vonnis d.d. 12 maart 1987 aan De Lage Landen het navolgende verbod opgelegd (met afwijzing van de verbodsactie voor zover meer of anders was gevorderd):

‘Verbiedt gedaagde bij de uitoefening van haar (foto-)journalistieke werkzaamheden zich aan eisers tegen hun wil op te dringen of hen op hinderlijke wijze te volgen, een en ander op verbeurte van een dwangsom van □ 100 000 voor iedere overtreding van dit verbod.’

Over de feiten overwoog de President:

‘1. Voor na te melden beslissing gaan Wij uit van de juistheid van het gestelde in de alinea's 1, 2, 3, 4 en 5 van de inleidende dagvaarding, met dien verstande evenwel, dat Wij nota genomen hebben van gedaagdes betwisting, dat zij eisers en hun moeder ooit hebben belaagd en achtervolgd (alinea 2), voorts dat zij voor haar blad de kwalificatie ‘roddelblad’ onjuist acht en vervangen wil zien door ‘entertainment-blad’ (alinea 2) en tenslotte dat zij zich niet kan voorstellen dat de moeder van eisers het op 22 jan. 1987 door de heer E. Santegoeds, verbonden ‘Prive’, met haar gevoerde tele-

foongesprek als dreigend heeft ervaren, gelet op haar coöperatieve opstelling.’

In r.o. 2 worden de grondslagen van de vordering als volgt weergegeven:

‘2. Eisers achten de werkwijze van gedaagde bij de totstandbrenging van het in alinea 5 van de dagvaarding genoemde artikel alsook het artikel zelf in strijd met de in alinea 2 van de dagvaarding weergegeven overeenkomst en tevens onrechtmatig, immers een inbreuk op hun recht op eerbiediging van hun prive levenssfeer. Een en ander als nader bij dagvaarding en pleidooi toegelicht.’

In de r.o. 4 t/m 14 beslist de President dat de vordering, voor zover gegrond op wanprestatie, niet voor toewijzing vatbaar is.

In de r.o. 15 t/m 24 wordt onderzocht of jegens de kinderen een onrechtmatige daad is gepleegd bestaande in het inbreuk maken op hun prive-levenssfeer. De uitkomst van dat onderzoek is dat het publiceren van de terugkeer van eiser sub 1 uit de VS en de door hem aangevangen opleiding op een internaat te Ommen geen inbreuk op zijn prive-levenssfeer vormt (r.o. 20), maar dat de door ‘Prive’ in dit geval gebruikte methoden van nieuwsgaring, te weten (r.o. 23):

‘dat gedaagde (of het daar in dit verband mee op een lijn te stellen Telegraafconcern) gedurende vier dagen een (foto-)journalist in een auto gedurende kortere of langere tijd bij het internaat te Ommen heeft geposteerd, in een poging nieuwsfeiten en/of foto's van, over of verband houdende met eiser sub 1 te vergaren.’ wel onrechtmatig zijn. Op grond hiervan oordeelde de President de voren geciteerde voorziening op haar plaats, zulks zowel ten gunste van eiser sub 1 als van eisers sub 2, 3 en 4.

De Lage Landen ging in hoger beroep, waarna de kinderen incidenteel appelleerden.

Het Hof te Amsterdam heeft bij arrest van 25 juni 1987, voor zover thans nog van belang, het beroepen vonnis bekrachtigd. Daarbij is het hof uitgegaan van de door de President vastgestelde feiten (r.o. 3 arrest).

De Lage Landen heeft (tijdig) cassatieberoep ingesteld. Zij voert tegen 's hofs arrest een middel aan, bestaande uit de (sub-)onderdelen 1, 2, 3 (a en b), 4 (a, b en c) en 5 (a en b).

2. Uitgangspunt in cassatie dient te zijn, dat De Lage landen geen wanprestatie jegens de kinderen heeft gepleegd (overeenkomst-1981, zie r.o. 5 van het vonnis in eerste aanleg) en dat het publiceren door De Lage Landen van de gewraakte publikatie in ‘Prive’ van 3 okt. 1981 niet onrechtmatig jegens de kinderen was. Deze beslissingen van de President — voor wat de tweede grondslag van de vordering (onrechtmatige daad) betreft, mede gebaseerd op een oordeel over de aard van de gepubliceerde informatie (r.o. 19 en 20) — zijn door de kinderen in het incidentele hoger beroep vruchteloos bestreden, in dier voege dat het hof heeft uitgemaakt dat de gewraakte publikatie weliswaar in principe onrechtmatig is maar dat zulke publikaties niet door de rechter kunnen worden verboden (zie hetgeen het hof onder 4.16–4.18 over de grieven III en IV van de kinderen overweegt en beslist). In zoverre is De Lage

Landen in die instantie niet in het ongelijk gesteld. Zij is dat slechts in die zin dat het hof, met de President, haar methoden van nieuwsgaring onrechtmatig en ‘verbodwaardig’ heeft geoordeeld.

3. Het gaat in de onderhavige zaak om het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, in de wandeling ook wel recht op privacy genoemd. Dit recht wordt beschermd door art. 10 eerste lid Gr.w, welke bepaling ingevolge Add. art. VI nog niet in werking is getreden. Art. 10 Gr.w is mede geïnspireerd op art. 8 EVRM en art. 17 IVBP.

De vraag wat onder de persoonlijke levenssfeer en de eerbiediging daarvan moet worden verstaan, laat zich moeilijk in algemene zin beantwoorden. Zie de m.v.t. op (het latere) art. 10 Gr.w (Bijl. Hand. II 1975–1976 — 13872, nr. 3, p. 40):

‘De persoonlijke levenssfeer bevat tal van terreinen, welke zeer uiteenlopend van aard en problematiek zijn en waarvan sommige volop in ontwikkeling zijn.’

Zie de uitwerking hiervan in de Nota (Bijl. Hand. II 1978–1979) — 15463, nr. 2, p. 6–7, verwijzend naar (o.a.) het eindrapport van de Cie-Koopmans.

De m.v.t. op art. 139a e.v. Sr (Bijl. Hand. II 1967–1968 — 9419, nr. 3, p. 3 links) zei het zo:

‘Onder persoonlijke levenssfeer wordt, globaal uitgedrukt, verstaan de reeks van situaties, waarin de mens, al dan niet in zelf gekozen gezelschap, onbevangen zichzelf wil zijn. Het begrip ‘onbevangenheid’ staat hierbij centraal.’

Van de omvangrijke literatuur over de privacy-bescherming noem ik slechts de preadviezen NJV 1965 van de Brauw en Van Veen.

4. Het onderhavige geval verschilt van de casus van het recente privacy-arrest HR 9 jan. 1987, NJ 1987, 928 (m.nt. EAA); AB 1987, 231 (m.nt. FHvdB); NJCM-bulletin 1987, p. 294 (Luc Verhey); Computerrecht 1987, p. 110 (E.J. Dommering). In dat arrest werd beslist dat het verzamelen en verstrekken door burgers van gegevens omtrent een ander op de wijze als aldaar aangegeven (sub 4.5), een inbreuk was op het recht van die ander op eerbiediging van haar persoonlijke levenssfeer. De bij dat verzamelen enz. toegepaste methoden — waar het in de onderhavige zaak om gaat — bleven buiten beschouwing.

Ook HR 27 jan. 1984, NJ 1984, 802 en HR 27 jan. 1984, NJ 1984, 803 (m.nt. CJHB) betroffen andere casusposities, te weten de onrechtmatigheid van perspublikaties resp. uitlatingen in een TV-programma; de vraag of de toegepaste methoden van nieuwsgaring onrechtmatig waren speelde ook in die zaken geen rol. Maar de hier genoemde arresten leveren wel materiaal dat kan dienen voor de beoordeling van de onderhavige zaak.

5. Met name bevatten die arresten gegevens over de verhouding tussen privacy-inbreuk en de vrijheid van meningsuiting.

a. De privacy-inbreuk levert, volgens r.o. 4.4 van HR 9 jan. 1987, in beginsel een onrechtmatige daad op in de zin van art. 1401 BW. Het recht op privacy (art. 8 EVRM en het nog niet in werking getreden art. 10 Gr.w) heeft horizontale werking (aldus ook HR 16 okt.

1987, (NJ 1988, 850, m.nt. EAA; Red.) De privacy-inbreuk is echter (r.o. 4.6 niet zonder meer onrechtmatig. Er kan

‘in aansluiting op art. 8 lid 2 EVRM, ... uit geschreven of ongeschreven recht een rechtvaardigingsgrond voortvloeien’.

Die rechtvaardigingsgrond — en nu stap ik even af van het arrest van 9 jan. 1987 — kan gelegen zijn in de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid (art. 7 Gr.w). Zie C.H.M. Jansen in de losbladige ‘Onrechtmatige daad’ I, nr. 234 sub 5. De ‘vrijheid van nieuwsgaring’ is een aspect van die grondwettelijke vrijheid; vgl. Aubel, ‘Persoon en pers’ (diss. 1968), p. 74, 83 e.v., 105. In de onderhavige zaak is dit punt van essentieel belang. Kan de door De Lage Landen toegepaste methode van nieuwsgaring, zoals in r.o. 23 van het vonnis in eerste aanleg omschreven (in het bovenstaande, onder 1, geciteerd), als inbreuk op de privacy van de kinderen worden gerechtvaardigd door het belang van de persvrijheid (vrijheid van nieuwsgaring) zoals dat in deze zaak speelt? Rb. en hof hebben die vraag ontkennend beantwoord.

b. In het arrest van 9. jan 1987 wordt op p. 3142 links bovenaan (NJ 1987) overwogen:

‘Een inbreuk als onder 4.5 omschreven kan ook niet worden gerechtvaardigd door de enkele in die rechts-overweging (nr. 8; zie p. 3144–3145; F.) door het hof vooropgestelde vrijheid van meningsuiting.’

Deze overweging heeft niet de algemene strekking dat een inbreuk op iemands privacy nooit kan worden gerechtvaardigd door de vrijheid van meningsuiting. Beslist werd slechts dat die rechtvaardiging ontbreekt voor de litigieuze, ‘onder 4.5 omschreven’, inbreuk. De beslissing betreft slechts het concrete geval.

c. De HR (NJ 1987, 928) toetste niet volledig maar slechts marginaal of de vrijheid van meningsuiting de litigieuze privacy-inbreuk rechtvaardigde (niet: ‘wordt niet gerechtvaardigd’, maar: ‘kan niet worden gerechtvaardigd’). Dit sluit aan bij r.o. 4.7: de vraag of zich een rechtvaardigingsgrond als bedoeld onder 4.6, tweede en volgende alinea's (controle op naleving van de ABW) voordoet, kan slechts

‘worden beantwoord door in het licht van de omstandigheden van het geval en de eventueel toepasselijke wettelijke bepalingen tegen elkaar af te wegen enerzijds de ernst van de inbreuk op het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en anderzijds de belangen die door het verzamelen en aan de overheid doorgeven van gegevens als waarom het gaat, worden gediend of redelijkerwijs kunnen worden gediend. Dit betekent dat die vraag in beginsel moet worden beantwoord aan de hand van waarderings die mede van feitelijke aard zijn’.

Er dient hier een afweging plaats te vinden van de over en weer meespelende en onderling tegenstrijdige belangen, waartoe de feiten en omstandigheden van het concrete geval in de beoordeling dienen te worden betrokken. De juistheidscontrole in cassatie van die afweging en beoordeling kan slechts marginaal zijn. Dit afwegingsaspect kwam eveneens naar voren in de drie

arresten van NJ 1984, 801-803; vgl. de bijbehorende conclusies OM en de noot van Brunner onder nr. 803.

Zie, over de verhouding tussen het recht op privacy en de vrijheid van informatieverzameling (persvrijheid), ook: Resolutie 428 (1970) van de Assemblee van de Raad van Europa, sub A3 en C (ed. S en J nr. 74-I, 1983, p. 514–517) Sub C7 wordt gesteld dat de privacy-bescherming zich ook moet keren tegen ‘l'ingerence’ van de massamedia en dat de nationale wetgevingen bepalingen moeten bevatten die die bescherming waarborgen.

6. In zijn conclusie voor HR 9 jan. 1987 heeft mijn ambtgenoot Leijten opgemerkt dat de wijze waarop de gegevens over de bijstand ontvangende buurvrouw werden verzameld, een inbreuk op haar privacy kon opleveren. Hij onderscheidt daarin een aantal elementen (NJ 1987, p. 3153, nr. 44, sub a-d) en spreekt in dit verband van ‘volgehouden observatie met een bepaald doel’ (nr. 45, slot), en van ‘hinderlijk volgen’ (nr. 46, eerste zin). Dit punt bleef, als gezegd (hierboven, sub 2–3), in cassatie buiten beschouwing; het hof had overwogen dat niet was gesteld dat de wijze waarop de gegevens waren verkregen, inbreuk maakte op de privacy van betrokkene.

Opgemerkt zij dat de heimelijkheid (‘bespieden’) waarmee in de zaak van 9 jan. 1987 door de inbreukmakende gegevensverzamelaar te werk is gegaan, in de onderhavige zaak ontbreekt. De Lage Landen heeft er met nadruk en onbestreden op gewezen dat haar journalist te dezen in alle openlijkheid heeft geopereerd.

7. Over de verhouding tussen de bescherming van het priveleven (door mij verder ‘privacy’ te noemen) en de vrijheid van informatie (inclusief de vrijheid van nieuwsgaring) naar Frans recht handelt hoofdstuk II van het boek van Pierre Kayser, ‘La protection de la vie privée’ (1984), p. 134 e.v. Hierin (p. 155–156) wordt een geval beschreven van ‘intrusion illicite’, als vorm van ‘investigation illicite’, in het priveleven van iemand die in een ziekenhuis was opgenomen. De daardoor verkregen informatie werd geoordeeld onwettig verkregen te zijn en daarom ontoelaatbaar als bewijsmiddel (van overspel). Zie over ‘illegaal’ verkregen informatie ook: Löffler/Ricker, ‘Handbuch des Presserechts’ (1986), p. 275 sub 20. Het ging dan om gevallen waarin de ‘illegale’ wijze van informatieverwerving het gebruik maken van die informatie (bijv. door publikatie of voor bewijslevering) eveneens onrechtmatig maakte. Vgl. HR 16 okt. 1987, NJ 1988, 850 (vastlegging van telefoongesprek op geluidsband is slechts onder bijkomende omstandigheden een privacy-inbreuk), met de conclusie van mijn ambtgenoot Asser, o.m. over onrechtmatig verkregen bewijs in het burgerlijk recht (sub 4).

Het verband tussen wijze van informatieverkrijging en gebruikmaking van de verkregen informatie speelt in de onderhavige zaak niet.

De Amerikaanse rechtspraak bevat een aantal beslissingen over ‘intrusion’ als vorm van privacy-inbreuk. Zie: Overbeck en Pullen, ‘Major Principles of Medialaw’ (second ed.), p. 129–131 en 147 (welke

pagina's door Mr. Dommering als bijl. 1 bij zijn schriftelijke toelichting d.d. 9 okt. 1987 zijn overgelegd.

8. Er is geen algemeen geldend criterium voor de grenzen van de persvrijheid, zulks ook niet in de verhouding tot het recht op privacy. Voor 'onthullingsjournalistiek' gelden andere maatstaven dan voor berichtgeving over actualiteiten, zegt Brunner met juistheid in zijn voornoemde noot onder NJ 1984, 803, op p. 2886. In die zin eveneens EHRM 8 juli 1986, NJ 1987, 901 (m.nt. EAA), sub 42. Zie ook HR 8 maart 1985, NJ 1986, 437 (m.nt. CJHB), sub 3.3, over de uitleg te geven aan HR 24 juni 1983, NJ 1984, 801, waarin het ging over de afweging van 'hoogwaardige maatschappelijke belangen'. Vgl. de conclusie OM in NJ 1984, 803, p. 2879–2880, over nieuwswaarde, sensatiewaarde, amusementswaarde van gepubliceerde feiten. Hier doet zich dus de aard van die feiten gelden. In de onderhavige zaak lijkt het vooral te gaan om feiten met amusementswaarde. Zie De Brauw, preadv. NJV 1965, p. 38–41, 43 e.v.

Hier ligt een belangrijk feitelijk aspect in de afgrenzing tussen persvrijheid en recht op privacy.

9. Het vorenstaande geldt evenzeer voor de beoordeling van de onrechtmatigheid van de in de onderhavige zaak vastgestelde methode van nieuwsgaring. Zoals de President in r.o. 22 van zijn vonnis met juistheid heeft overwogen bestaan er correlaties tussen de belangrijkheid van de 'public figures' (zoals de kinderen) en van de te vergaren nieuwsfeiten enerzijds en de toegepaste methoden van nieuwsgaring anderzijds. Vgl. reeds HR 11 nov. 1977, NJ 1978, 399, op p. 1384, rechts, repend van 'het algemeen belang van de nieuwsgaring' dat moet worden afgewogen tegen het algemeen belang van een goede rechtsbedeling. De 'belangrijkheid' van de te vergaren nieuwsfeiten in aanmerking nemende heeft de President, naar mijn mening, mede geleet op de aard en de mate van intimiteit van die feiten. Dit is in overeenstemming met HR 9 jan. 1987 meergenoemd (r.o. 4.4, 3 e alinea laatste zin, verwijzend naar de m.v.t. op (het latere) art. 10 Gr.w, Bijl. Hand. II 1975–1976 — 13872, p. 41).

De President heeft de wederzijdse belangen afgewogen en is tot de uitkomst gekomen dat het belang van de gepubliceerde feiten over deze personen (de kinderen) niet kon rechtvaardigen

'dat gedaagde (of het daar in dit verband mee op een lijn te stellen Telegraafconcern) gedurende vier dagen een (foto-)journalist in een auto gedurende kortere of langere tijd bij het internaat te Ommen heeft geposteerd, in een poging nieuwsfeiten en/of foto's van, over of verband houdende met eiser sub 1 te vergaren'.

Mede blijkens het door de President geformuleerde verbod heeft hij in dat optreden gezien een 'zich aan eisers tegen hun wil ... (opdringen) of hen op hinderlijke wijze ... volgen'.

Duidelijk is dat bij deze formulering van het verbod art. 426bis Sr model heeft gestaan:

'Hij die wederrechtelijk op de openbare weg een ander in zijn vrijheid van beweging belemmert of met een of meer anderen zich aan een ander tegen diens uitdrukkelijk verklaarde wil blijft opdringen of hem op

hinderlijke wijze blijft volgen, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.'

Het hof heeft de gedachtengang van het vonnis op deze punten onderschreven (r.o. 4.7–4.11).

10. Onderdeel 1 van het cassatiemiddel bevat een motiveringsklacht die niet kan slagen.

Voor zover het onderdeel erover bedoelt te klagen dat het hof heeft miskend dat de in 1981 gesloten overeenkomst meebrengt dat de kinderen bij voorbaat akkoord gingen met de lititieuze publikatie, loopt het vast op de omstandigheid dat President en hof kennelijk hebben aangenomen dat de kinderen op grond van de overeenkomst niet gehouden waren de toegepaste en in de feitelijke instanties gewraakte wijze van nieuwsgaring te dulden. Het verbod van de President houdt dan ook kennelijk niet in dat ondanks de overeenkomst van 1981 De Lage Landen zich ervan dient te onthouden de kinderen op welke wijze dan ook te benaderen over 'nieuwe evenementen' als in die overeenkomst bedoeld (r.o. 13 vonnis President). Daar staat tegenover dat de overeenkomst van 1981 de kinderen voor de verdere toekomst geenszins verplichtte tot medewerking aan nieuwsgaring over 'bijzondere nieuwe evenementen' (r.o. 5 vonnis President). Evenmin hebben zij, in de visie van President en hof, het recht om later (na 1981) bezwaar te maken tegen de inhoud van publikaties of de wijzen van nieuwsgaring, verwerkt of prijsgegeven. In de overeenkomst van 1981 fungeert de verwijzing naar 'nader overleg' en naar 'bijzondere nieuwe elementen' slechts als een beperking op de door De Lage Landen aanvaarde verplichting om de kinderen (en hun moeder, alsmede de heer Wolff) volledig 'met rust te laten' en dus in het geheel niet meer te benaderen.

Voor het overige geldt dat de in het onderdeel vermelde vaststellingen in het bestreden arrest in het licht van het vorenstaande niet onverenigbaar zijn met in het onderdeel genoemde beslissingen, die ik nog even naloop:

r.o. 4.7: Het hof verenigt zich met de hierboven, onder 8 aangegeven afweging van de President

r.o. 4.8: Het hof denkt hierbij niet aan de overeenkomst van 1981, maar slechts aan de omstandigheid dat de kinderen uitsluitend door hun geboorte (afkomst) 'public figures' genoemd zijn.

r.o. 4.13: De 'ernstige moeilijkheden' ontstaan in de gedachtengang van het hof alleen indien De Lage Landen het verbod overtreedt door de wijze waarop zij tot nieuwsgaring overgaat. Houdt zij zich bij het 'benaderen' van de kinderen binnen de perken, dan hoeft zij niets te vrezen, nu op het enkele benaderen van de kinderen geen verbod is gesteld.

r.o. 4.14 en 4.17: Verwezen zij naar het over r.o. 4.13 aangetekende.

r.o. 4.18: Nu grief IV van de kinderen geen doel treft, draagt hetgeen het hof overigens in r.o. 4.18 overweegt, 's hofs beslissingen voor zover die in het nadeel van De Lage Landen uitvallen zijn, niet.

11. Onderdeel 2 strandt op de omstandigheid dat het hof enerzijds een algemeen publikatieverbod over de kinderen niet heeft willen geven (r.o. 4.18) en anderzijds (r.o. 4.19) klaarblijkelijk en begrijpelijkerwijze

geen verschil heeft gezien tussen de vier kinderen onderling als personen die kans lopen het object van publikaties en het slachtoffer van de thans verboden wijze van nieuwsgaring vanwege De Lage Landen te worden.

12. Subonderdeel 3a verliest in zijn eerste alinea uit het oog dat het hof in de r.o. 4.16 en 4.17 tot uiting heeft gebracht dat de kinderen als ‘public figures’ kunnen worden beschouwd over wie meer en anders gepubliceerd zal worden dan over ‘menig ander kind’.

Wat betreft de klacht in de tweede alinea van het subonderdeel, niets belette het hof betekenis toe te kennen aan de omstandigheid dat de kinderen zelf de publiciteit niet hebben gezocht noch anderszins daartoe aanleiding hebben gegeven. Aldus is het hof niet van een onjuiste rechtsopvatting uitgegaan.

Mede gelet op hetgeen hierboven, onder 9, is genoteerd over de overeenkomst van 1981 zoals die klaarblijkelijk door President en hof is uitgelegd, geldt dat het hof in dit kort geding niet gebrekkig heeft gemotiveerd.

13. Subonderdeel 3b kan niet tot cassatie leiden, gelet op het voren aangetekende, waaruit o.m. blijkt dat President en hof, in mijn opvatting, het recht op privacy van de kinderen hebben afgewogen tegen het recht op vrije nieuwsgaring van De Lage Landen. Die afweging is noch in haar uitkomst noch in haar motivering onbegrijpelijk of anderszins gebrekkig en berust niet op een onjuiste rechtsopvatting. Hierbij zij aangetekend dat het verbod slechts steunt op het in beide feitelijke instanties gehuldigde oordeel dat de door De Lage Landen toegepaste methode van nieuwsgaring onrechtmatig is en niet (mede) op hetgeen het hof in r.o. 4.18 overweegt over de onrechtmatigheid van de publikatie zelf.

14. Onderdeel 4 vindt in zijn inleidende klacht zijn weerlegging in het vorenstaande.

Voor het overige miskent subonderdeel a dat ook een niet grievende publikatie van ware (juiste) nieuwsfeiten kan zijn voorafgegaan door een niet te dulden en onrechtmatige methode (wijze) van nieuwsgaring, die President en hof in dit geval aanwezig hebben geoordeeld.

Voor zover aan subonderdeel b zelfstandige betekenis toekomt, kan het niet tot cassatie leiden, nu het hof niet heeft ‘gediscrimineerd’ tussen het blad van De Lage landen en andere bladen of organen.

Bij zijn beoordeling of de wijze van nieuwsgaring onrechtmatig is, heeft de feitenrechter anders dan het subonderdeel betoogt, wel de belangrijkheid van de ‘public figure’ in kwestie en van de te vergaren nieuwsfeiten af te wegen zoals President en hof hebben gedaan. Zie deze conclusie sub 5–9.

Subonderdeel 4c heeft geen zelfstandige betekenis.

15. Onderdeel 5 komt in zijn beide subonderdelen op tegen het door de President gegeven en door het hof toegewezen geoordeelde verbod.

Zoals reeds gezegd (hierboven, sub 9) heeft art. 426bis Sr model gestaan voor het verbod in deze zaak. Het verbod is zeker niet minder concreet en duidelijk dan de wettelijke strafbepaling, die door de wetgever blijkbaar niet te vaag en te onduidelijk is geacht. In wezen heeft in deze zaak de strafrechtelijke norm, in een iets

gewijzigde variant, een zeer effectieve civielrechtelijke sanctie gekregen, nl. een hoge dwangsom.

Naar mijn mening voldoet het onderhavige verbod aan de eisen die de HR heeft gesteld, zie de arresten van: 3 jan. 1964, NJ 1964, 445 (m.nt. GJS) (ondanks onvermijdelijke ‘algemeen gestelde termen’ toch de ‘vereiste bepaaldheid’ en ‘een voldoende afbakening ... ter vaststelling van hetgeen al dan niet onder het verbod begrepen is’; ‘de draagwijdte beperkt ... tot handelingen, waarvan in ernst niet kan worden betwijfeld dat zij, mede gelet op de gronden waarop het verbod werd gegeven, inbreuken, als door den rechter verboden, opleveren’); 18 febr. 1966, NJ 1966, 208 (m.nt. GJS) (in dezelfde zin als het vorige arrest). Zie verder Van Nispen in de losbladige ‘Onrechtmatige daad’ II-B, nrs. 216 en 221, met veel gegevens. Het verbod moet worden gelezen in het licht van de desbetreffende rechtsoverwegingen (HR 12 dec. 1975, NJ 1976, 495, m.nt. WHH). Uit het bestreden arrest is met voldoende duidelijkheid op te maken dat ook het hof het verbod niet gericht acht op de inhoud van publikaties over de kinderen (en dat ondanks 's hofs oordeel in r.o. 4.18 dat de onderhavige publikatie ook naar haar inhoud onrechtmatig was), maar uitsluitend op een wijze van informatieverzameling die neerkomt op een ‘opdringen’ of ‘hinderlijk volgen’ zoals bedoeld in art. 426bis. Een zekere mate van vaagheid is daarbij niet te vermijden. Of het reeds gedurende een uur hinderlijk posten voor de deur door een fotograaf al onder het verbod valt, is in het algemeen niet te zeggen. Zoals de President in r.o. 22 heeft overwogen zal dat mede afhangen van de aard van de te publiceren nieuwsfeiten. Hoe onbenulliger de aanleiding van het posten is, des te eerder zal het onrechtmatig geoordeeld worden. Het verbod is geenszins onverenigbaar met de afweging in r.o. 23 van het vonnis of met r.o. 4.7 of r.o. 4.14 van het bestreden arrest, noch met de overeenkomst van 1981.

Derhalve kunnen ook de klachten van onderdeel 5 niet tot cassatie leiden.

16. Ik concludeer tot verwerping van het beroep.